

llibertat

òrgan oficial antifeixista del consell municipal

Allunyar-se de la
Revolució és, per la
República espanyola,
allunyar-se de la
Victòria en la guerra
contra el feixisme.

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ
Carrer de Barcelona, 18 — Telèfon n.º 255

ANY II — Mataró, dimarts 14 setembre 1937 — NUM. 356

NÚMERO SOLT: 15 CTS
SUBSCRIPCIÓ: 2'50 PESSETES MES

Aspectes de guerra i de reraguarda

Cal pensar en la defensa passiva

Ara que encara hi som a temps, valdrà la pena que recordem el tema, no pas nou a les planes de LLIBERTAT, de la defensa passiva. El nostre deure d'informadors i d'observadors de la marxa de la guerra, ens obliga a plantejar públicament—hi ho fem avui, quan encara podem prevenir—la necessitat imperiosa que té el nostre Ajuntament, l'ajuntament de la ciutat de Mataró, de preocupar-se de la defensa dels ciutadans contra els bombardeigs per mar i per l'aire.

Una ullada damunt el mapa d'Espanya ens farà adonar de la urgència amb què es presenta pels ciutadans de la reraguarda el problema de la seva defensa contra els atacs facciosos.

No hi ha pas dubte que la guerra cada dia es presenta més favorable a les armes de la República. Contra el que passava un any o uns mesos enrera, avui tenim un exèrcit potent, formidable, amb les seves falles naturalment, però un exèrcit que a no tardar arribarà al grau màxim de superació i envestirà incontenible les forces faccioses fins a reduir-les al no res.

Avui tenim l'exèrcit potent per al combat. Demà tindrem l'exèrcit de la victòria.

Però, al marge d'això, els dies passen i el mapa bèl·lic del país sofreix sensibles variacions. La impossibilitat d'aviuallar degudament el Nord i la inferioritat insuperable dels nostres heroics combatents d'aquelles zones contra divisions enteres de mercenaris i estrangers facciosos, han reduït de tal manera aquell front que, tot i acceptant que les coses restin com estan, car la resistència d'Astúries serà un factor mortal pels feixistes, correm avui ja el perill d'un formidable desplaçament de forces faccioses cap els nostres fronts, cosa la qual aguditzarà la guerra enormement.

I, naturalment, reduïda la zona lleial del Nord a aquell bocí de territori d'Astúries i León, és de suposar que els facciosos desplaçaran a les nostres aigües i al nostre cel gran quantitat dels seus avions i vaixells de guerra. A més a més l'entrada en activitats decisives dels nostres fronts—és lògic pensar-ho així—mourà el comandament feixista a fer entrar en acció els seus vaixells i els seus avions contra la nostra reraguarda. És això, segons ells, una gran tasca de desmoralització de la reraguarda i realment podria ésser-ho per la reraguarda i pels soldats dels fronts si, contra els atacs dels facciosos, no hi oposéssim una defensa passiva perfectament i sòlidament organitzada i preparada, capaç de resistir els pitjors embats de la cafreria dels lacals de Franco.

La guerra—en els camps d'operacions i en l'aspecte internacional—guanya cada dia terreny a favor nostre. Però cal que ens acostumem a la idea que la victòria l'haurem de pagar a un preu elevadíssim, incalculable. Tenim contesa per dies. La guerra encara serà llarga. Gairebé gosaríem a dir que tot just som als seus començos, considerada la guerra com a fase decisiva, de victòria o desfeta.

I per això hem de preparar-nos per a totes les adversitats, per dures que siguin.

No és, per tant, pensar amb els peus tenir la seguretat que la nostra reraguarda es troba molt pròxima a terribles bombardeigs dels criminals del Feixisme. I ens trobem pròxims a això, tant pel curs que forçosament portaran les operacions com per la destrucció a què es lluraran els feixistes quan es donin compte, de fet, que tenen la guerra del tot perduda.

Ara, repel·lim-ho, encara i som a temps. Construïm refugis, tants com siguin possibles, d'una seguretat a tota prova. Ultra la confiança que això donarà als ciutadans de reraguarda i als soldats de l'Exèrcit del poble, tindrà l'ina preciable valor de salvar moltes vides—que prou se'n seguen heroïcament en els camps de batalla—i de frustrar els sàdics propòsits dels feixistes de Franco, Hitler i Mussolini.

I consti que si les bombes faccioses haguessin tan sols de fer blanc als cossos o als interessos dels nombrosos feixistes que encara pul·lulen perací, no hauríem pas escrit aquestes ratlles.

J. CASES I BUSQUETS

SERVEI DE TRAMESSES AL FRONT

Solventada momentàniament per aquesta setmana la dificultat del viatge al front, es fa present que dimecres, dia 15, sortirà el camió cap el sector de Belchite. Els paquets poden ésser lliurats fins el mateix dimecres a les 7:30 del vespre, a les oficines municipals, carrer de Francesc Layret, n.º 5, a nom de Josep Sivilla.

La Instrucció Pública a la U.R.S.S.

I III

La fàbrica d'automòbils «Stalin» presenta un exemple clàssic d'aquest estat de coses.

La fàbrica ocupa 38.000 persones. Ara bé, en el combinat d'ensenyament industrial d'aquesta fàbrica, sense renunciar al seu treball, hi ha 18.000 persones que fan els seus estudis; és a dir, el 49 per cent del total d'obrers i empleats. D'ells, 510 estudien en els tècnics, 425 a les facultats obreres, 1.000 a les escoles d'aprenents de les fàbriques i tallers, 6.000 segueixen els cursos tècnics primaris, 1.700 freqüenten els cursos d'artesans del treball socialista, 3.500 els cursos de stajanovistes, 564 els cursos de perfeccionament per a treballadors tècnics i enginyers, 2.000 assisteixen als cursos per a la preparació de nous obrers, 600 s'han inscrit als cursos de llengües estrangeres i 1.730 persones fan els seus estudis secundaris en dues escoles per a adults.

Aquests informes, que concernen a una sola fàbrica, proven ja amb tota evidència que ni tan sols les grandioses xifres demostratives del creixement del nombre d'escoles i de alumnes aconseguen donar més que una dèbil idea de l'extraordinari desenvolupament de la instrucció pública a la U. R. S. S. on almenys la meitat de la població treballadora adulta, fa i refà la seva educació precedent i s'enriqueix amb tota sort de nous coneixements científics.

Això és, doncs, el que s'ha de tenir en compte en examinar el pressupost de Instrucció Pública. Un gran nombre de cursos, de combinats escolars, d'escoles especials, etc., són sostinguts per compte del sindicat, dels establiments industrials. Per això les sumes consagrades per l'Estat a la Instrucció Pública són tant més significatives:

En milions de rubles:
1913: 182. 1927: 643. 1928: 5.519.
1935: 8.310. 1936: 13.915.7. 1937:
18.269,8.

És a dir, que en els vint anys transcorreguts des de la revolució d'octubre, les despeses de l'Estat per a la instrucció s'han centuplicat. Aquesta asombrosa xifra no necessita comentaris.

Si prenem les regions de les minories nacionals, l'augment de les despeses per a la instrucció pública és encara més extraordinari. Per exemple: a Tartària, abans de la revolució, el 83 per cent de la població era analfabeta. Les autoritats de Kazan gastaven 13,5 kopeks per persona. En l'actualitat tota la població de la República Socialista Soviètica de Tartària sap llegir i escriure i les despeses

del pressupost local per a fins culturals són de 50,4 rubles per persona. És a dir, un augment de varis centenars de vegades amb respecte al període anterior a la revolució. I altre tant succeeix a totes les regions nacionals, sense cap excepció.

La U. R. S. S. ocupa el primer lloc al món en el que es refereix a nombre d'escoles i d'alumnes. La Rússia tsarista, amb la seva enorme població i el seu immens territori, comptava menys alumnes en les escoles d'instrucció general que l'Anglaterra insular i Alemanya. Però ja en 1934 el nombre dels alumnes a la U. R. S. S. excedia en varies vegades al de cada país europeu. Solament cedia a aquest respecte davant els EE. UU. d'Amèrica. Però en 1937 el nombre dels alumnes en les escoles d'instrucció general dels EE. UU. és de 29 milions, mentre que a la U. R. S. S. arriba als 30 milions.

Una delegació estrangera que visità recentment la U. R. S. S. digué que les escoles «brotien aquí com els bolets després de la pluja». Aquesta expressió és molt justa, perquè la revolució ha despertat realment en la població una set insaciable de ciència i això en un país on s'havia mantingut exprofés la ignorància i els prejudicis, on es tallava tot intent de verdadera instrucció de les masses populars.

En l'actualitat, la construcció d'escoles és una de les importants tasques de que s'ocupa la U. R. S. S. i davant la qual qualsevol altra queda en segon terme.

Les escoles són edificades amb els millors materials, pels millors constructors stajanovistes, la marxa de la seva educació, l'arquitectura i el confort dels edificis escolars són curiosament controlats per la premsa i l'opinió soviètica. Així, l'any actual veurà inaugurar 930 escoles per a 528.000 alumnes.

Es d'advertir que abans de la revolució, segons l'últim cens, hi havia en el país 80.000 mestres d'escola; abans de la guerra el seu nombre arribà a 150.000. Segons el penúltim cens, fet en 1926, els mestres eren ja 323.000; i, en fi, en gener de 1937 componien un enorme exèrcit de 724.000 persones.

Per a acabar aquesta exposició direm algunes paraules arran de les dones a l'escola. Abans de la revolució les dones trobaven no poques dificultats per a obrir-se camí cap a la instrucció. A la U. R. S. S. on les dones tenen els mateixos drets que els homes, les portes de totes les escoles els són obertes amb el mateix títol que als homes i l'educació pri-

mària és igualment obligatòria per a ells. El tant per cent de noies a les escoles primàries i secundàries, en relació amb el número total d'alumnes és en l'actualitat de 48.

Heus ací algunes dades ben comprovades sobre el tant per cent de noies a les escoles superiors d'alguns països europeus, en 1934-35:

U. R. S. S., 38; Alemanya, 13,6; Anglaterra, 25,7; Itàlia, 14.

Al 1936 el tant per cent d'estudiants femenins arribà a la U. R. S. S. a 40. És precís notar, a més, que als països capitalistes les noies no troben a penes les escoles industrials, mentre que als instituts industrials de la U. R. S. S. les noies constitueixen més d'un quart del total d'estudiants. En els instituts mèdics les noies representen més de les dues terceres parts i en els pedagògics la xifra arriba al 46,8 per cent.

INJECCIONS!!

de totes classes
a domicili

A. Clariana Regàs

(Practicant)

Carrer Barcelona, n.º 25, tercer

Vaixell agredit

Aquest matí a dos quarts de set, un bimotor facciós ha agredit el remolcador «Llobregat» de la flota de vigilància quant aquest es trobava a l'altura de Caldes d'Estrach. L'agressió, que ha estat primerament amb bombes, després ha seguit amb metralladora. De resultes dels disparats han resultat diversos ferits i un mort.

El remolcador a fet proa a Mataró i ha arribat fins a prop de la sorra, per tal de demanar auxili pels ferits. Ha estat desembarcat el cadàver del mariner Salvador Roig Sánchez de 21 anys i ferit Francesc García de 23 anys, el qual ha estat traslladat ràpidament a la Clínica Aliança Mataronina on ha estat curat d'urgència pel Dr. Serra. Poc després el Dr. Prats ajudat pels Drs. Font i Muntaner ha intervingut el ferit, davant el seu estat greu, amputant-li el braç esquerre. Té a més una ferida a l'espatlla dreta.

L'estat del ferit és greu per la quantitat de sang que ha perdut. El mort ha estat dipositat a la Comandància de Marina. Ha arribat poc després el cap de la Flota de vigilància de Barcelona i ha ordenat el trasllat del mort a la capital. Han resultat a més diversos ferits lleus, els quals han estat curats a la mateixa clínica.

Han acudit a la Clínica i a la Comandància, les autoritats de Mataró.

El vaixell, que era comandat per l'oficial Manuel Gent Canoso i portava de dotació 24 tripulants, ha marxat poc després cap a Barcelona.

Avis important

Advertim als nostres comunicants que si volen veure llurs notes publicades el mateix dia, cal que ens les trametin abans de les 4 de la tarda. Només així els podrem complaure, com és el nostre desig, mentre no ens privi de fer-ho l'extensió del comunicat.

Cal tenir present que les notes han d'ésser escrites amb tinta i per una sola cara del paper.

GENERALITAT DE CATALUNYA

Servei Tècnic del Crèdit i de l'Estalvi

Circular aprovada pel Ple del Consell
d'Economia de Catalunya en data
11 d'agost del 1937

El temps transcorregut des de la publicació de les disposicions que regulen el nou règim econòmic permet exigir el seu compliment sense dilacions ni excuses de cap mena i considerar els seus infractors com a sabotjadors del nou règim social.

Per tant, el Consell d'Economia de Catalunya fa avinent:

Primer.—Que tota empresa industrial i comercial que funcioni en règim diferent al que tenia abans del 19 de juliol del 1936, ha de legalitzar la seva situació d'acord amb el Decret de Col·lectivitzacions del 24 d'octubre del 1936 i disposicions complementàries. La presentació de la documentació corresponent, al Departament d'Economia, s'haurà de realitzar dintre el termini improrrogable que finirà el dia 15 de setembre propinent.

Segon.—Finit el termini a què es refereix l'apartat anterior, es considerarà pertorbador i fora de llei, qualsevol règim establert en les empreses després del 19 de juliol, que no estigui enquadrat en les normes que fixa la legislació vigent.

Tercer.—Així mateix, a les empreses no legalment constituïdes, els és rigorosament prohibit l'ús de denominacions, inicials o altres distintius que tendeixin a indicar que les empreses estan en règim de col·lectivització, socialització o altre similar.

Quart.—Els Departaments de la Generalitat, les Comissaries Delegades, la Caixa Oficial de Descomptes i Pignoracions, l'Oficina Reguladora del Pagament de Salaris i, en general, tots els organismes oficials, tindran present la necessitat d'abstenir-se de mantenir relació amb les empreses no legalment constituïdes.

Cinquè.—Els que passat el dia 15 de setembre continuïn infringint les disposicions de la present Circular seran considerats culpables de sabotatge a la nova Economia i jutjats pels Tribunals Populars.

Barcelona, 11 d'agost del 1937.—El President, M. SERRA I MORET.

Les entitats de crèdit que sotassignen, es complauen a fer pública aquesta circular, a l'objecte d'evitar als interessats els perjudicis consegüents.

Mataró, 7 de setembre del 1937.—Banca Arnús—Banc Espanyol de Crèdit—Banc Hispano Colonial—Banc Urquijo Català—Majó Germans—Caixa d'Estalvis de Mataró.

Informació local

DIETARI

La barbàrie feixista ha tornat a mostrar-se'ns al natural, sense eufemismes, nua com una mala cosa que és i ha estat sempre.

A Mataró ens han desembarcat un mort i 2 o 3 ferits deguts a l'agressió d'un avió facciós a un guardacostes de la República, que ha tingut lloc a l'altura de Caldes d'Estrach.

És la consigna del feixisme: fer mal per a donar satisfacció a l'insultant sanguinari i covard dels directores del darrer reducte del capitalisme.

Només una altra finalitat li atribuïm, la qual és al capdavant un complement del sadisme reaccionari: tractar de portar la desmoralització als medis antifeixistes a còpia de crueltats.

No persegua altre objectiu l'avió que ha atacat el nostre guardacostes, perquè aquest vaixell no complia cap missió especial de guerra. Si hagués estat així no s'hauria trobat sorprès per les metralladores enemigues.

Constatem, una vegada més, amb l'orgull que ens permet la dignitat dels nostres combatents, que la barbàrie, el crim i el vandalisme no són coses pròpies dels que defensem la llibertat. Els soldats del poble són nobles com la causa que representen. No maten perquè sí, per a vessar sang inútilment.

Mentrestant, vagi el nostre sentiment per les víctimes d'aquest «fet de guerra».—P.

CONYAC POPULAR

CONYAC EXTRA

CONYAC JULIO CÉSAR

de l'casa xeressana

MORALES PAREJA

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

AJUNTAMENT DE MATARÓ.—

EDICTE.—Formant-se per aquest

Ajuntament la relació de minyons que hauran d'ésser inclosos a l'allistament per al pròxim reemplaç de 1938, es fa públic per mitjà d'aquest Edicte l'obligació que tenen, tant ells com els seus pares, tutors o encarregats de la seva cura, de compareixer al Departament de Governació—Serveis Militars—segon pis d'aquestes Cases Consistorials en hores d'oficina durant els dies 13 14 15 i 16 del corrent, a sol·licitar la seva incipció a l'esmentat Allistament, o al·legar els motius que tinguin per a ésser exclosos els minyons que nasqueren en l'any 1917, o sigui que en el present compleixen els 21 anys, advertint-los que incorreran en les degudes responsabilitats cas d'eludir el que respecte d'aquest particular disposa la vigent llei de quintes.

Ço que es fa públic per a coneixement de tots els interessats.

Mataró, 11 de setembre del 1937.—
L'Alcalde, Ramon Molist.

Per 50 cèntims podeu fer un bon obsequi, amb

ILURENCS

postre mataroní

Demaneu-los en les bones tendes de queviures. — Fabricats per PASTIS SERIA BATET.

CORREUS.—Relació dels objectes detinguts en aquesta Carteria per no donar-se raó dels seus destinataris:

Carles Cerrera, procedent del Comitè Interhacional de la Creu Roja, Delegació de Barcelona.

Antonieta Guillaume Reixach, carrer n.º 5, primer pis.

Antoni Obdols, carrer de Fermí Galan, núm. 48, procedent de Binaciete (Terol).

Carme Collado, carrer d'Argentina, núm. 13, tenda, procedent de Fariete (Osca).

Martí Ansodi Vergel, Baixada de Masot, núm. 19, procedent de Osera (Saragossa).

Carme Calafell, carrer de R. Casanova, núm. 18, procedent del front del Centre (Madrid).

Clínica per a Malalties de la **Pell i Sang** Tractament del Dr. VISA-Dr. Llinàs

Tractament ràpid i no operatori de les almorranes (morenes)

Curació de les «úlceres (llagues) de les cames» — Tots els dimecres i diumenges, de 11 a 1 — R. CASANOVA (Sta. Teresa), 50 — MATARÓ

Antoni Cuellar Soria, retornada del front de Valdemorillo (Escorial).

MANÇANILLA «LA MAJA»

XERES FINÍSSIM «PETRONIO»
MORALES PAREJA - XERES

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARÓ

AJUNTAMENT DE MATARÓ

Conselleria de Proveïments

AVÍS IMPORTANT

Havent acordat aquesta Conselleria efectuar una revisió de les targetes de racionament existents, per tal d'assegurar el proveïment de la ciutat i anar a la implantació d'un nou sistema de racionament, es posa a coneixement que la dita revisió tindrà lloc a partir de demà dia 15, i s'efectuarà en el saló de sessions de l'Ajuntament durant les hores d'oficina, efectuant-se aquesta per districtes i carrers, venint obligats els caps de família a efectuar la declaració jurada dels familiars propis, en el moment que siguin citats a aquest efecte, recomanant-se a tots els ciutadans donar les màximes facilitats a aquesta tasca a l'objecte que pugui efectuar-se dintre el termini més breu possible.

Mataró 14 de setembre del 1937.—
El Conseller de Proveïments, Josep Calvet.

—No es pot dir blat que no sigui al sac i ben lligat; el mateix succeeix amb les botifarres que fan a l'Establiment de Carns i Cansaladeria del carrer de Sant Joaquim, núm. 55; no es pot apreciar la seva qualitat fins que s'han provat.—T. 292 R.

ALTRE

Aquesta Conselleria posa a coneixement de tots els ciutadans que en atenció a l'acord pres pel Comitè Permanent, Edicte publicat el dia 2 del corrent al Diari LLIBERTAT, queden anul·lades totes les autoritzacions especials concedides referent a l'extracció d'articles fora de la Ciutat.

Els ciutadans que infringeixin l'esmentat acord, queden subjectes a les sancions que els seran aplicades.

Mataró 14 de setembre del 1937.—
El Conseller Regidor, Josep Calvet.

El racionament del pa

AVÍS IMPORTANT

Per dificultats de les circumstàncies actuals, s'avisa al poble de Mataró que el racionament de pa corresponent a demà serà fet a raó de 200 grams en lloc de 250 com de costum. La modificació només tindrà efecte per aquest sol repartiment.

Mataró 14 de setembre del 1937.—
El Conseller de Proveïments, Josep Calvet.

PING - PONG. — La Peña Orsi C. R. M. 4. posa a coneixement de tots els clubs i jugadors de Ping Pong que queda oberta la inscripció pel IV Campionat de Mataró de Ping - Pong.

Les inscripcions començaran el proper dilluns, dia 20 del corrent, a la Peña Orsi - C. R. M. 4. de 7 a 8 de la vesprada, al seu local social, carrer Melcior de Palau (Billars Tívoli).

Per la Peña Orsi - C. R. M. 4, La junta.

Informació del dia

facilitada per les Agències FABRA i FEBUS per conferències telefòniques

Les requises dels guàrdies d'Assalt

Notícies de tots els fronts

Ha morí, a Praga, el President Massaryk

Un vaixell anglès ha capturat el primer submarí "desconegut"

Barcelona

4 tarda

El President de l'Audiència

El President de l'Audiència ha rebut un telegrama del Ministre de Justícia de la República, felicitant-lo per les declaracions que ahir va fer als periodistes i solidaritzant-se amb la forma que en aquests últims temps s'ha desenvolupat la justícia a Catalunya.—Fabra.

Troballa

En el dipòsit d'Autobusos del carrer de Luchana, s'hi ha practicat un escorcoll en el qual s'han trobat gran quantitat d'escopetes i municions, tabac i 415.700 pessetes en bitllets de banc.—Fabra.

Una nota del Conseller de Proveïments

El Conseller de Proveïments de la Generalitat, habent-se assabentat que Guàrdies de Seguretat o d'Assalt efectuaven incursions pels pobles de Catalunya requisant tota classe de queviures, ha facilitat una nota en la qual diu que no tenint els referits agents cap permís que els faculti per a emprar aquest procediment, demana als alcaldes que li facilitin ràpidament qualsevol fet d'aquesta naturalesa, per tal d'actuar ràpidament i castigar els qui els cometin.—Fabra.

Un accident

A la carretera de València, degut a una falsa maniobra un auto va topar contra un arbre produint una avaria en el motor. En donar-se'n compte la policia que prestava servei a la referida carretera, va examinar la documentació dels ocupants del cotxe i trobant la sospitosa va detenir el xofer anomenat Enric Sánchez.—Fabra.

Correspondència facciosa

A la Central de Correus ha estat detinguda una saca de correspondència de Falange Espanyola. Ha estat lliurada a les autoritats per tal que efectuin els esbrinaments necessaris.—Fabra.

El pa a Barcelona

En una nota feta pública pel Conseller de Proveïments, diu que degut a les gestions que s'estan realitzant per tal de subsanar els obstacles existents en la qüestió del transport, demà no hi haurà pa a Barcelona, es-

perant que els barcelonins sabran superar aquesta dificultat, tota vegada que pel que resta de setmana està assegurat el proveïment de pa.—Fabra.

Detenció

Ha estat detingut un individu nomenat Josep Melenchón, acusat per Isabel Manchón d'haver assassinat un fill seu fa set o vuit mesos a La Torrassa.—Fabra.

El comunicat oficial d'Aragó

LLEVANT.—Durant la jornada de ahir, s'efectuà un atac propi al sector de Bueña, al mateix temps que es feia una demostració per Santa Eulàlia i se sostenia un lleuger encontre a Rubieles de Cerida.

Prèvia intensa preparació artillera, s'inicià l'atac a Los Cabezos, i les nostres forces arribaren fins als parapets enemics.

Avui, en un encontre tingut amb l'enemic pels voltants de Bueña, s'han ocupat dues metralladores.

EST.—A l'Alt Aragó, canoneig enemic sobre les posicions del Nueno.

Al sector de Fuentetodos, tres aparrells enemics bombardejaren la carretera de Jaúlin.

S'han presentat a les nostres files un comandant metge i un soldat.

—Voleu fer un present de bon gust i econòmic?

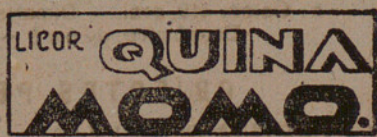
Aneu a la Cartuja de Sevilla.

Madrid

4 tarda

El Partit Unic del proletariat

VALENCIA.—El Comitè d'Enllaç del P. S. O. E. i el Partit Comunista, han tramès un telegrama al P. S. U. de C. agraint la missiva rebuda felicitant-los pels treballs que realitzen en pro de la unitat, fent voits per tal d'arribar quan abens millor a la formació del Partit Unic del proletariat.—Fabra.

MORALES PAREJA — XERES
Demaneu sempre:
CONYAC POPULAR
CONYAC EXTRA Morales Pareja
CONYAC JULIO CESAR

Dipositari: MARTÍ FITÉ — MATARO

Estranger

4 tarda

Massaryk, ha mort

PRAGA.—A les 3:29 d'aquesta matinal ha mort el president Massaryk.—Fabra.

Nota de la R.—Tomàs Garrigue Massaryk, havia nascut en l'any 1850 en el poblet de Goding. Estudià filosofia i lletres especialitzant-se en estudis sociològics. Fou catedràtic a Viena i a Praga l'any 1882. El territori de Txecoslovàquia era partit entre Austria i Hongria, i Massaryk empenygué la lluita per tal de desvetllar la consciència nacional dels seus compatriotes. Va ésser diputat l'any 1891, però va abandonar el càrrec poc després. L'any 1900 va posar-se al davant del Partit Popular txec.

Des d'aquell moment Massaryk fou el patriota exemplar que portà el seu poble cap a la reivindicació nacional fins arribar a la seva independència el 28 d'octubre de 1918. Massaryk fou el primer president de la seva República, càrrec que deixà l'any passat degut als seus anys, però els txecs seguiren donant-li el nom de President. El seu successor, Eduard Benes era un deixeble i company fidel a les seves doctrines.

Descansi en pau l'insigne patriota, un dels més autèntics representants de l'esperit liberal i democràtic de la vella Europa, a les mans avui de pintors de parets i manobres sense dignitat de l'ofici ni d'home.

La primera cacera

Després del pacte de Nyon, és detingut un submarí

BELGRAD.—Comuniquen de Sàlònica que a l'altura de Polo un submarí llançà un torpede contra un petrolier rus, però un vaixell de guerra anglès que era allà prop va perseguir-lo, l'obligà a rendir-se, fent presonera tota la tripulació. No és diu de quina nacionalitat és el submarí.—Fabra.

L'acord de la Mediterrània

NYON.—A les 12:30 ha estat signat l'acord de la Conferència naval de la Mediterrània.—Fabra.

Un altre facció

LIÓ.—Ha estat detingut un subjecte que es diu Sánchez Juan i que es feia dir Ramon Dinoso, el qual ha resultat ésser un agent de Franco que es dedicava a la recollida de cabals entre la colònia espanyola, fent amenaces.—Fabra.

DARRERA HORA

545 tarda

Conferència Eden-Negrin

GINEBRA.—Ahir Sir Eden va sostenir una conferència de més de trenta minuts amb el Dr. Negrin, en l'hotel que aquest ocupa.

Sembla que es tractaren assumptes molt importants.—Febus.

L'harmonia feixista

CASP.—La troballa de certs documents a Belchite torna a donar actualitat a la mort de Mola. S'han trobat cartes que demostren que la mort de Mola era el primer pas d'un moviment de Falangistes i Requetès contra els militars.

En aquest moviment hi estaven complicats Hedilla, Yagüe, Valera i Saliquet, aquests tres darrers, descontents segons diu textualment la carta «sin consideración alguna» pels estrangers.

En un document s'hi pot llegir «Ha caído Mola, después caerá Franco. Hedilla será libertado cueste lo que cueste. Que mande Franco, el generalísimo, una división o todo el ejército si quiere, pero el Estado para nosotros».—Febus.

Les operacions a Madrid

MADRID.—Aquesta nit ha estat sorollosa en els fronts propers a Madrid. Feia temps que els veïns no havien sentit un duel d'artilleria tan intens.

A la carretera d'Extremadura sobretot per haver notat que l'enemic efectuava moviment de tropes, les nostres bateries han disparat d'una manera intensa.

Segurament l'enemic volia donar resposta a les nostres operacions de ahir a Carabanchel on foren volades quatre mines, causant-los-hi gran quantitat de baixes.—Febus.

Les operacions a Aragó

BELCHITE.—Segueixen els treballs de neteja de la població que va recobrant el seu aspecte normal.

Al front de Fuentes de Ebro la nostra artilleria ha destruït una caravana de camions que transportaven tropes

Als altres sectors no hi ha novetat.—Febus.

Els tocatardans

VALENCIA.—La «Gaceta» publica una ordre donant vuit dies de temps a tots els compresos en les lleyes mobilitzades que encara no hagin efectuat la seva presentació.—Febus.

Ajuntament de Mataró
Servici d'Assistència Social

Capó dels Invàlids
Bon Cooperatiu

Es posa a coneixement del públic en general que en el sorteig efectuat avui a la Conselleria d'Assistència Social, corresponent al dia 13 de setembre del 1937, segons consta a l'acta a poder, d'aquesta Conselleria, el premi de vint-i-cinc pessetes ha correspost al

Número 669

Els números corresponents, premiats amb tres pessetes, són els següents:

069 - 169 - 269 - 369 - 469 - 569 - 769 - 869 - 969.

Mataró, 13 de setembre del 1937.

El Conseller d'Assistència Social,
Josep Serra.

AJUNTAMENT DE MATARÓ
Conselleria de Cultura

AVIS

Matrícula d'Ensenyament Primari

Des del proper dimarts, dia 14, fins el dia 25 del present mes, ambdós inclosiu, restarà oberta l'inscripció de matrícula per a tots els escolars que vulguin assistir a les escoles «Campalans», «Plató», «Germinal», «Lluís Bello» i «Natura» d'aquesta ciutat, durant el Curs de 1937-1938 que començarà el dia primer d'octubre proper.

La inscripció s'efectuarà a les oficines d'aquesta Conselleria de Cultura, carrer de Francesc Layret (abans S. Josep) n.º 11, primer, tots els dies feiners de 9,30 a 13,30 i de 18 a 20, excepte el dissabte que serà únicament de 9,30 a 13,30.

Mataró, 10 de setembre del 1937.—
 El Conseller Regidor, *Albert Puig i Maiquès.*

IMPREMTA MINERVA. — MATARÓ

DICCIONARI
ENCICLOPÈDIC
CATALÀ

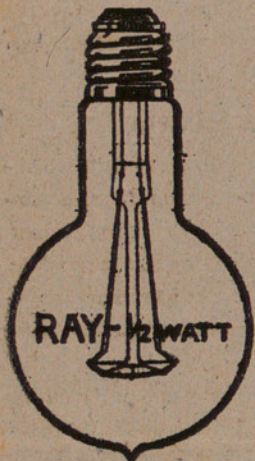
EDICIÓ REDUÏDA

Contindrà un Vocabulari Castellà-Català
 Formarà un volum d'unes 2.000 planes de
 :: text, il·lustrat amb un miler de gravats ::
 Es publica per quaderns setmanals al preu
 :: : de 1'50 pessetes : ::

PLANT DE VENDA I SUBSCRIPCIÓ:

BOTIGA d'IMPREMTA MINERVA

Barcelona, 13 - Telèfon 255

MILESA

Manufactura Ibérica de Lámparas Eléctricas S. A.

Bombetes de tots els tipus

Usuals: «Pera», «1/2 watt», «Standard», «Opalines», «Llum del dia».

De fantasia: «Flames», «Esfèriques», «Perfums», «Cilíndriques», «Xinxetes», etc.

Fàbrica a Mataró:

FRANCESC LAYRET (Biada 5)
 Telèf. 108

CASA PARTICULAR

ofereix a Mataró, solament per a dormir, habitació amb balcó al carrer per a matrimoni o dos amics.

Raó: Ibran, 7.

ANUNCIEU A

LLIBERTAT

GLUFIX

La única pasta per enganxar, insoluble a l'aigua.

Substitueix els líquids, gomes, etc. Adhereix perfectament, vidre, marbre, metalls, fusta, cartró i paper.

Demaneu-lo arreu.

Guia del Comerç, Indústria i professions de la Ciutat

Cases recomanables de Mataró, allistades per ordre alfabètic

ANISSATS

ANTONI GUALBA *R. Casanova (Sta. Teresa), 30-Tel. 64*
 Dipòsit de xampany Codorniu — Fassina de licors

J. MARTINEZ REGAS *F. Galan, 282-284 - Tel. 157*
 Establerta en 1808. Licors, xarops, vins, xampanyes

BOMBETES ELECTRIQUES

MILESA *F. Layret (Biada), 5-Tel. 108*
 Bombetes elèctriques de tota mena

CALDERERIES

EMILI SHRIA *Bakunin (Churruca), 39-Tel. 303*
 Calefaccions a vapor i aigua calenta — Serpentina

CARBONS

COMPANIA GENERAL DE CARBONES
 Per encàrrecs: J. ALBERCH, M. Biada (Sant Antoni), 70 - Tel. 7

FONDES

RESTAURANT MIR *Enric Granados, 5 - Mataró*
 Tel. 423 — Especialitat en Banquets i abonaments

FUNERARIES

AGENCIA FUNERARIA «LA SEPULCRAL» de Miquel Junqueras
 Cinto Verdguer, 12 i F. Layret, 24 — Telèf. 111

PUNERARIA RIBAS

6 d'Octubre (Pujol), 38 - Telèfon 37

HERBORISTERIES

«LA ARGENTINA» *Angel Guimerà, 16 bis*
 Plantes medicinals de totes menes

IMPRESSES

IMPREMTA MINERVA *Barcelona, 13 - Tel. 255*
 Treballs del ram i venda d'articles d'escriptori

MAQUINARIA

FONT INDUSTRIA COL-LECTIVA *Telèfon 28*
 Fundició de ferro i articles de Fumisteria

MAQUINES D'ESCRIBURE

G. PARULL RENTER *Argüelles, 34 - Tel. 362*
 Abonaments de neteja i conservació

METGES

DR. LLINÁS *Malalties de la pell i sang*
R. Casanova (Sta. Teresa), 50 — Dimecres i diumenges de 11 a 1

DR. J. BARBA RIERA *Gola, Nas i Orelles*
F. Galan, 419, pral. — Dimarts, dijous i dissabtes, de 4 a 6
Econòmica, de 6 a 8 — Diumenge, de 9 a 12

OBJECTES PER A REGAL

LA CARTUJA DE SEVILLA *Rambla Mendizàbal, 52*
 Gust i economia

OCULISTES

DR. R. PERPIÑA *B. Durruti (Sant Agustí), 53*
 Visita els dimecres al matí i dissabtes a la tarda